

E L M I C A È T G A L À C T I C

Propostes Didàctiques

Alicia i els tigres

Elaborades per Josep A. Fluixà

ALÍCIA I ELS TIGRES

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Alexander McCall Smith.*

Il·lustracions: *Jon Miller.*

Traducció: *Joan González i M.J. Pérez de Villar.*

Edicions Bromera / Alzira, 1990.

Collecció: EL MICALET GALÀCTIC, núm. 1.

Format: 20'5x13 cm., 96 pàgines.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 8 anys.

RESUM ARGUMENTAL

A la ciutat on viu Alícia, la protagonista d'aquesta història, només hi ha un zoo per a poder distraure's. Però no es tracta d'un zoo modern i gran, sinó d'un establiment menut i vell. A pesar de tot, a Alícia, li agrada visitar-lo.

Al zoo hi ha una parella de tigres, Mah-Var i Mah-Baja, d'aspecte infeliç i cansat. La seua gàbia és massa menuda i pareix que no estan massa ben alimentats. A Alícia, li agrada observar els tigres i, encara que sent una miqueta de por, descobreix que aquests animals no són tan perillosos com sembla.

Per això, un dia, quan veu que la porta de la gàbia dels tigres es troba oberta, decideix no dir res i deixar que aquelles bèsties velles i amables s'escapen. Sap que els tigres no poden ferir ningú i, quan coneix la notícia de la fuga pels diaris, s'alegra que estiguen lliures.

Però, a la ciutat, com és natural, la gent s'espanta, i més encara després d'algunes malifetes innocents dels pobres tigres. Alícia se sent, d'alguna manera, responsable i ho conta tot al seu amic Joan el qual, amb la seua actitud, encara la fa sentir més culpable.

Mentrestant, arriba a la ciutat un cruel estranger, de professió caçador de tigres, que es posa a seguir el rastre dels animals per liquidar-los. Alícia sap que ha d'actuar de pressa si vol salvar-los. S'estima els tigres, però no té ni idea de com atrapar-los.

Un dia els tigres entren a l'escola i espanten tots els xiquets. Joan, després d'aquest incident, amenaça Alícia de dir-ho tot, si ella no fa alguna cosa per solucionar el problema. Alícia, aclaparada, descobreix que als tigres els agraden els entrepans de pollastre i decideix parar-los una trampa.

Alícia aconsegueix, d'aquesta manera, capturar-los i es converteix en una heroïna. Els tigres, per la seua part, són traslladats a un altre zoo molt més gran i bonic.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

La desmitificació és un dels recursos més utilitzats per l'actual literatura infantil i en el cas d'aquest llibre s'hi veu clarament. El tigre, animal considerat tradicionalment dolent, és vist en aquesta narració com un ésser bondadós. Diríem que aquestes bèsties s'humanitzen i provoquen sentiments d'estima, però sense deixar de ser animals. Potser, aquest és el major encert de la història: trencar amb la clàssica dualitat entre el bé i el mal.

Es poden trobar, també, altres centres d'interés:

—L'amor als animals.

—El sentiment de llibertat.

—Les condicions de vida dels animals en captivitat.

—El valor de les persones com una superació del sentiment de por i no com una absència d'aquest.

—La superioritat de la intel·ligència o de l'astúcia enfront de la simple força.

L'AUTOR

Alexander McCall Smith va nèixer a Zimbabwe, el 1948. Va estudiar a Bulawayo i, després, en la que aleshores s'anomenava Universitat de Rhodesia, on es va llicenciar en dret. Més tard, va anar a Escòcia i s'hi va doctorar a la Universitat d'Edinburg. Ha viscut i ha fet classes a Belfast. En l'actualitat dirigeix una editorial escocesa, i els seus llibres per a infants són molt populars en el domini anglosaxó. A banda d'*Alícia i els tigres*, és autor de *L'hamburguesa perfecta* i de *Les llavors màgiques de Mike*.

L'ILLUSTRADOR

Jon Miller és un experimentat dibuixant que ha intervingut en la il·lustració de molts llibres infantils.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La primera cosa que ha de quedar clara, des d'un principi, és que si realment es vol fomentar l'hàbit lector —i aquest és l'objectiu bàsic i essencial de tota lectura—, el llibre ha de ser considerat com un instrument lúdic, atractiu i interessant. La lectura no ha de ser utilitzada, en paraules de Rodari, com «un mitjà per a activitats més serioses», sinó simplement com a objecte d'ella mateixa. I és per això que no s'ha d'abusar dels treballs complementaris obligats i, a vegades, inadequats i allunyats de

les possibilitats i dels objectius bàsics proposats per a cada edat o cada nivell.

D'acord amb aquest principi, la nostra col·lecció s'ha decidit per no incloure en els seus llibres cap proposta de treball. El possible ús pedagògic del llibre ha de quedar sempre com un aspecte secundari, gens menyspreable, però que dependrà d'aquells mestres que elegeixen aquest llibre com una activitat de l'aula complementària de les altres més estrictament docents.

En tot cas —i atenent la importància del mestre com a element animador en el procés lector dels seus alumnes—, s'evitarà l'associació *lectura igual a treball* i s'intentarà aconseguir la de *lectura igual a plaer*. Recomanem, en aquest sentit, que el professor participe d'una manera activa en el foment de l'hàbit lector dels alumnes, però que evite coartar la lectura abusant dels treballs suplementaris. Aquests treballs s'hauran de reduir al mínim i sempre es realitzaran sobre algun llibre en concret, elegit pel mestre.

Les propostes de treball complementàries a la lectura, per altra part, no han de ser pesades ni avorrides. Cal proposar unes activitats divertides i estimulants per als alumnes. Nosaltres, almenys, així ho hem intentat en elaborar-les.

Les nostres propostes de treball, com podreu veure, estan adaptades als objectius bàsics de l'àrea de llenguatge en allò que fa referència a la lectura en els nivells corresponents a les edats de 8 a 9 anys. En aquest sentit, és important potenciar la pràctica i l'adquisició de les tècniques de treball del subratllat, el resum i la confecció de fitxes. En les propostes de treball, hi ha un model de fitxa de lectura on s'inclou el resum. Pel que fa al subratllat, seria convenient acostumar els alumnes a practicar-lo en aquelles paraules de significat desconegut per tal que el puguin preguntar. Però fer-los buscar totes les paraules desconegudes en el diccionari els podria resultar una tasca ben poc gratifi-

cant. Amb les deu que se suggereixen en les propostes de treball ja en tenen prou.

S'ha evitat, això sí, les típiques preguntes de comprensió del text i, en tot cas, es poden substituir per algun tipus de joc com el de *La perxa de les paraules* que trobareu a les propostes de treball.

Cal, per últim, deixar ben clar que l'única cosa que fem és proposar unes activitats i que aquestes no haurien d'interpretar-se necessàriament com a úniques i obligatòries. Més encara, seria convenient que les seleccionàreu d'acord amb els interessos dels vostres alumnes.

Evidentment, a part d'aquelles que s'hi proposen, se'n poden fer moltes altres. Però, això, ja depèn de cada ensenyant. No obstant això, ens agradaria suggerir la possibilitat d'organitzar una mena de debat sobre la captivitat dels animals. Es poden aprofitar les opinions manifestades en la redacció de l'activitat número set de les propostes de treball.

Per fer més divertit aquest debat es podria organitzar una mena de dramatització d'un programa televisiu, amb uns invitats partidaris d'una opinió i uns altres de la contrària, un entrevistador i un públic actiu que en qualsevol moment pot participar-hi.

També, com és lògic, es pot programar alguna excursió al zoo, per comprovar entre altres coses, les condicions de vida dels animals en captivitat.

PROPOSTES DE TREBALL *

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció per fotocòpia o altres mitjans del llibre a què es refereixen les presents *propostes de treball*.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

ILLUSTRADOR .....

EDICIONS BROMERA .....

COL·LECCIÓ ..... Núm. ....

Fes, en un full, un dibuix de l'escena, el fet ocorregut o el personatge que més t'haja agradat del llibre.

1. Escriu el nom dels personatges principals de l'obra:

.....
.....

2. ¿Quina és la cosa que més t'ha agradat de la història?
Escriu-la.

.....
.....
.....

3. Conta, amb les teues paraules, la història que has acabat de llegir. És a dir, fes un breu resum.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. A la ciutat on vivia Àlicia, el zoo era l'única cosa

important que hi havia. ¿Quines són les coses importants que hi ha a la teua població? ¿Les saps? Informa't i escriu-les.

.....
.....
.....
.....

2. On vius, ¿hi ha zoo? ¿N'has visitat alguna vegada algun? Conta la teua visita a un zoo o a algun *safari-park*: ¿de quina ciutat era el zoo o el safari?, ¿quins animals vas veure-hi? ¿com vas anar-hi? ¿amb qui el vas visitar?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Busca en un diccionari el significat de les següents paraules:

esmussador: .....

singlot: .....

cautelós: .....

tanca: .....

rebombori: .....

desimbolt: .....

fenc: .....

eixut: .....

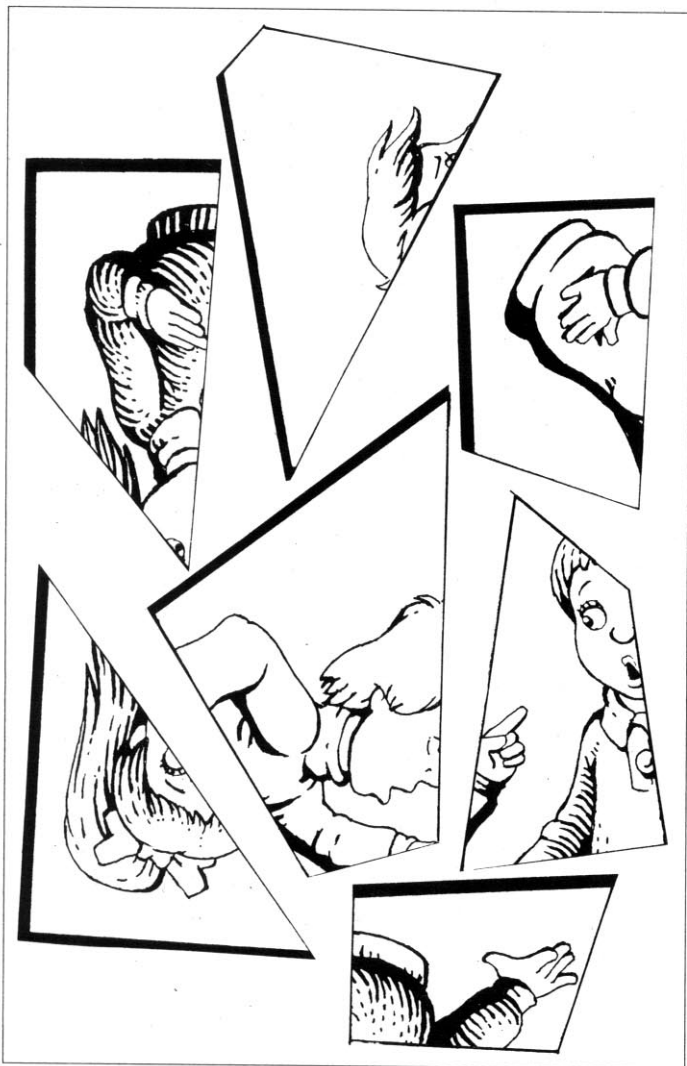
llautó: .....

urpa: .....

Una vegada après el seu significat, podries utilitzar cada

paraula inventant-te alguna frase. Podries, si vols, escriure-les en el teu quadern.

4. Endequina quins són els personatges ocults.

5. En aquesta SOPA DE LLETRES pots trobar cinc noms d'animals que hi ha al zoo de la ciutat d'Alícia. Els pots trobar en totes les direccions.

O	T	I	G	R	E	S
L	K	J	O	S	L	N
Q	M	I	I	Z	E	I
I	O	H	S	R	F	U
G	I	R	A	F	A	G
B	D	V	A	Q	N	N
U	P	N	S	U	T	I
S	D	H	M	O	S	P
M	V	I	P	A	V	A

6. LA PERXA DE LES PARAULES

Contesta a les següents preguntes.

—¿Com tenien les dents els tigres?

Groguenques i _____

—¿De què eren els pastissos que Alícia va comprar per preparar la trampa als tigres?

De _____

—¿Qui diu a Alícia que aquells tigres tan vells no eren en realitat més perillosos que uns gatets?

El _____

—¿On llig Alícia la notícia que els tigres s'han escapat?

En els _____

—¿Cap a on s'havien encaminat els animals la mateixa nit de la fugida?

Cap al _____

—¿Què va mossegar Mah-Baja que li va arrancar dues dents?

La roda d'una _____

—Alícia no tenia gens de por, perquè sabia que els tigres eren...

_____

—L'estranger que interromp la reunió celebrada a l'ajuntament, ¿quin ofici té?

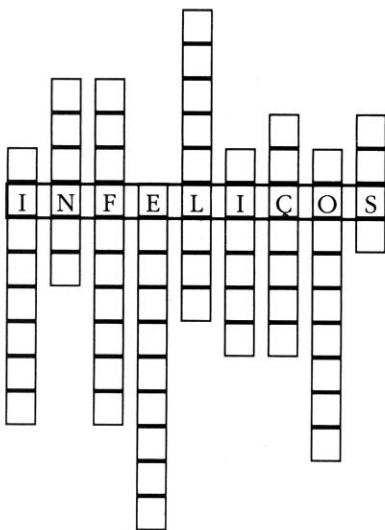
L'ofici de _____

—¿On tanca Alícia els tigres quan cauen en la trampa?

En el _____

Les paraules de les respostes anteriors es poden penjar de les diferents lletres de la paraula INFELIÇOS. Com ja sabeu, els tigres de la nostra història viuen infeliços tancats en una gàbia tan estreta.

Penja-les totes sense que te'n sobre cap.

7. Redacció

Els animals del zoo de la ciutat d'Àlícia no viuen massa contents. Les gàbies són estretes i les condicions del lloc zoo no són del tot adequades. ¿Què penses dels zoos? ¿Creus que és correcte fer viure els animals en aquests llocs? ¿Com creus que haurien de ser els zoos? ¿Són millor segons tu els *safari-park*?

---

8. Creació artística

Construeix en companyia dels teus companys la maqueta d'un zoo. Fes els animals amb fang i quan estiguen secs pinta'ls. Les gàbies les pots fer amb escuradents, cartons i fustetes. Utilitza la teua imaginació i emprà els materials que cregues necessaris.

